

Олефір Анна Олексіївна

*здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти*

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник

Лабенська Лілія Леонідівна

*кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри права*

Дніпровського гуманітарного університету

ЕВТАНАЗІЯ: ВБИВСТВО ЧИ ПРАВО НА СМЕРТЬ?

В січні 2021 року у Португалії була легалізована евтаназія, в Україні вона мало того що заборонена на законодавчому рівні, так ще й від співвітчизників досить часто можна почути що евтаназія зло і вона не має права на існування, але чи так це насправді?

Давайте, по-перше, розберемося що таке евтаназія. Евтаназія - це навмисне припинення життя невиліковно хворої людини з метою припинення його страждань. Евтаназія буває активна і пасивна, при активній – лікар призначає своєму пацієнтові смертельну дозу препарату, звісно з дозволу самого пацієнта, а при пасивній – пацієнт самостійно відмовляється від запропонованого лікування або від підтримуючої терапії. Крім того, виділяють ще добровільну і недобровільну евтаназію, в першому випадку хворий самостійно приймає рішення, а в другому – рішення за нього приймають родичі, але це можливо лише коли сам пацієнт знаходиться без свідомості, наприклад перебуває в комі. Головною умовою тут є що смерть має настати в результаті дії або бездіяльності саме лікаря, а не якоїсь рандомної людини. При цьому єдиним мотивом лікаря, який проводить процедуру евтаназії, має бути припинення страждань пацієнта, а обраний спосіб процедури повинен бути безболісним і гуманним.

Явище евтаназії є предметом дослідження наукової спільноти (політики, лікарі, психологи, соціологи та ін.), але нас, насамперед, цікавить евтаназія з точки зору права, як суб'єктивне право особи на можливість реалізувати власне бажання піти з життя добровільно (разом з тим, це не є суїцидом).

Проти запровадження права на евтаназію висловлюються, в першу чергу, представники всіх світових релігій. Їх основний аргумент звучить так: «Тільки бог дає людині життя і тільки бог має право забрати його.» При цьому пацієнт який хоче припинити свої страждання шляхом самостійного переривання життя вважається самогубцем, що абсолютно недопустимо з релігійної точки зору. Лікар, який проводить процедуру, ніби бере на себе функцію бога позбавляючи людину життя і буде вважатися вбивцею. Світські противники евтаназії вважають що людське життя має абсолютну цінність, тобто будь-яке життя краще ніж її відсутність. Вони твердо переконані в тому що людина яка постійно страждає, а разом із нею і її оточення які безуспішно намагаються допомогти, ні в якому разі не повинні розлучатися зі своїм життям оскільки навіть таке життя є благо.

Ще одним аргументом проти - є вбивство замасковане під добровільно припинення життя. Тут мова йде про те що родичі невиліковно хворого можуть спробувати через такий спосіб позбутися від нього, наприклад через спадщину. Або ж в принципі здорових людей будуть піддавати евтаназії, наприклад з політичних причин. Саме я вважаю цей доказ абсурдним, тому що на мою думку хто хоче, той знайде шляхи для отримання бажаного.

Останнім і найбільш популярним аргументом проти процедури евтаназії є надія. Надія на те, що хворий якимось чудом одужає, а якщо буде прийнято рішення про евтаназію, то лікарі та науковці просто втратять стимул на винаходження нових ліків та способів лікування. Треба сказати що евтаназія це не просто бажання людини, яка хворіє, наприклад на простуду. Щоб встановити актуальність питання евтаназії у тому чи іншому випадку, проводиться ряд аналізів і консиліумів на предмет того, чи є його

захворювання дійсно настільки безнадійним. Також на процедуру евтаназії зважиться далеко не кожен, тому пошук нових методів лікування і нових препаратів не припиниться і буде тривати надалі.

Тепер що стосується позитивних сторін даної процедури, по-перше, якщо людина дійсно мучиться від невиліковної хвороби, то евтаназія може виступити як акт милосердя і порятунок від страждань. Напевно, моя думка для декого, може здатися блюзнірською. Наприклад, в сім'ї захворює домашній улюбленець, він страждає та не має шансів на порятунок, господарі ведуть його у клініку для того, щоб його приспати, при цьому бажання звіра не враховується. Якщо ж така ситуація відбувається з людиною, при цьому вона в здоровому глузді висловлює прохання про припинення його страждань, це вважається негуманним.

По-друге, серед аргументів на користь евтаназії виділяють ще економічний аспект. Тут мова йде про те, що виділяються чималі кошти на підтримання життя хворої людини, яка при цьому хоче припинити свої страждання, замість того щоб витратити ці кошти на тих, хто має шанси на одужання.

По-третє, найголовнішим на мою думку, аргументом на користь евтаназії є факт того, що людина має право сама розпоряджатися своїм тілом і своїм життям. Доводи на кшталт подумай про своїх близьких - це чистої води егоїзм і маніпуляція, оскільки жодна людина не просила, щоб її народжували, це був обдуманий вибір її батьків, котрим народжений нічого не винен. Зараз, я маю на увазі борг перед батьками в контексті ти повинен жити так, як батьки вважають правильним.

Якщо розглядати евтаназію в розвинених країнах, де вона легалізована, наприклад, Бельгії, Люксембурзі, Нідерландах, Португалії, Швейцарії, Німеччині, Канаді, Колумбії, частині Австралії, деяких штатах США, то можна побачити, що шлях від прийняття рішення до реалізації проходить досить мала кількість людей. Згідно дослідженням, для людей є

важливим саме наявність вибору, оскільки багато хто відмовляється від процедури ще на етапі роздуму.

Взагалі процедура евтаназії досить складний процес, який має багато стадій підготовки, не буває такого, щоб пацієнт сьогодні попросив процедуру, а завтра її вже виконали. Багато пацієнтів вході численних перевірок відмовляються від ідеї припинення життя. На мою думку, якщо підходити до питання з розумом, то евтаназія має право на існування і має бути легалізована, оскільки дійсно бувають ситуації ця процедура є єдиним гуманним виходом із ситуації.

Таким чином, проаналізувавши аргументи на користь або проти запровадження нормативного регулювання евтаназії в нашій державі, цілком логічно дотримуватись думки, що це питання повинно вирішуватися досить виважено й досконало.

Бажано, перед прийняттям певних нормативних актів з цього питання, провести широке громадське обговорення, здійснити аналіз наукових та інших джерел, й тільки після цього приймати остаточне рішення «за» чи «проти» внесення цього права в перелік особистих прав людини в Україні.

Список використаних джерел:

1. Ворона В. А. [Право на евтаназію як складова права людини на життя. *Право України*. 2010. N 5. С.199-205](#)